СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 26. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 1 лютого, 1935. VOL. XLIII. No. 26. Jersey City, N. J., Friday, February 1, 1935. THREE CENTS.

КРАЙ СВЯТКУЄ УРОДИНИ ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНҐТОН. — Перший раз, можна сказати, ввесь край святкував уродини президента Злучених Держав, коли з приводу 53-тих уродин президента Рузвелта влаштовано по всьому краю преріжні свята, як балі, концерти, збирано датки на жертви дитячого паралїжу, від котрого свого часу хорував теперішній президент, та засипано президента телєґрафічними побажаннями.

Рахують, що в краю було 7,000 балів. Телєґрами прийшли до Білого Дому справжньою повінню. При помочі радія президент промовляв до всіх балів з Білого Дому, дякуючи населенню за зложені дари на жертви паралїжу.

ДОМАГАЮТЬСЯ УРЯДОВОЇ КОНТРОЛІ НАД ЗАСОБАМИ ПЕРЕВОЗУ.

ВАШИНҐТОН. — Джозеф Істмен, що має уряд так званого координатора транспорту, предложив конґресови звіт, у котрім доказує, що уряд мусить взятися до гострої контролі над усіми засобами транспорту.

Контролю малаб обняти, по ухваленню відповідного закона, комісія міжстейтової торговлі. Одначе в цій комісії є багато людей, що не годяться з плянами Істмена.

КОРАБЕЛЬНІ ВАНТАЖНИКИ ИДУТЬ НА ПОМІЧ СТРАЙКУЮЧИМ ВІЗНИКАМ.

НЮ ЙОРК. — Вантажники в нюйорськім порті заявили через свою юнію, що вони не будуть ладувоти ні виладовувати товарів, привезених на троках, котрих візники не належать до юнії.

З цього можна вносити, що в нюйорськім порті прийде скоро до поважного застою в перевозі.

Рівночасно юнійні провідники заявили, що на випадок, як суд підпише заборону проти такої акції, вантажники покинуть узагалі працю.

З БОРОТЬБИ ПРОТИ ҐУЇ ЛОНҐА.

НЮ ОРЛІЕНС (Луізіяна).—МекКом, президент антилонґівської орґанізації „Сквер Діл Асосіейщен оф Луізіяна", розіслав через ґазети зазив до горожан цього стейту, щоби вони прийшли громадно неузброєні до столиці на випадок, якби Лонґ скликав ще одну надзвичайну сесію стейтової леґіслятури.

БОРОТЬБА ЗА ПОВАЛЕННЯ ВНЕСКУ ПРО ПРИСТУПЛЕННЯ ДО СВІТОВОГО СУДУ.

ВАШИНҐТОН. — Через повалення внеску в сенаті про приступлення Злучених Держав до Світового Суду виникла завзята публична боротьба між сенатором Робинсоном, що був провідником кампанії за приступлення, та о. Чарлзом Коклином, відомим католицьким священиком у Дітройті, що вів у своїх радіових проповідях завзяту компанію проти такого приступлення.

У своїй критиці противників цього приступлення сенатор Робинсон закинув о. Коклинови свідоме ширення неправди. О. Коклин відповів на це запереченням того, що це він ширить неправду, та зробив такий самий закид сенаторови Робинсонови.

ЛІКАР ВЗИВАЄ ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ ПОЛОВИХ НЕДУГ.

НЮ ЙОРК. — Міський комісар здоровля, д-р Джан Райс, взиває публичним закликом громадянство міста до боротьби проти венеричних недуг.

У своїй промові, виголошеній на зборах, скликаних Радою Суспільного Здоровля Великого Ню Йорку, він заявив, що між 4 найважнішими причинами смертей у краю є сифіліс. Обчислено, говорив він, що тепер є в Злучених Державах 6 міліонів осіб, хорих на цю недугу. В один час було тут понад пів міліона осіб, що лікувалися в лікарів на цю недугу. У Ню Йорку було в 1934 році 46,000 випадків занедужання на цю недугу, що показує 10-процентовий зріст занедужань за один рік.

Д-р Райс радив повести проти венеричних недуг кампанію при помочі лікарських установ та поучування населення про небезпеку цих недуг.

З ПРОЦЕСУ ГАВПТМАНА.

ФЛЕМИНҐТОН (Ню Джерзі). — По скінченню зізнань виступаючого у власній обороні обвинуваченого Бруна Гавптмана станула як свідок у його обороні жінка обвинуваченого, Анна Гавптманова. Вона підтверджувала „алібі" свого мужа, себто, що в часі, як злочинці викрали дитину Линдберга, він був у її товаристві. Вона була певна, що в той вечір Гавптман прийшов по неї до ресторану, в котрім вона працювала як послугачка.

Прокуратор допитував її довго, щоби виказати її неправдоподібність. Головно старався він доказати, що це неможливо, щоб вона прятала хату що місяця й, побачивши скринку, в котрій Гавптман, як показується, держав гроші з викупу, не була цікава заглянути до середини.

Елверт Карлстром, 27-літній Швед, зізнав під присягою, що він теж бачив Гавптмана в тім ресторані з жінкою дня 1 березня 1932 року, між пів до девятої і чверть до девятої, коли саме, як каже прокураторія, викрадено дитину.

ЯК РОЗКРАДАЮТЬ РУМУНІЮ.

Румунський часопис „Люпта" повідомляє, що за урядовою статистикою в Румунії в часі від 1924 до 1928 р. укарано в судовій дорозі 1,409 урядовців за спроневірення державних грошей. Сума спроневірених грошей сягає до 4 міліярдів левів.

ДЕМОНСТРАЦІЯ БЕЗРОБІТНОГО.

У Бориславі зредукований нафтовий робітник Василь Біляк, щоб задемонструвати проти безробіття, виліз на нафтову вежу, високу 25 м. Там перележав усю ніч і щойно рано пожежна сторожа стягнула на шнурах скостенілого безробітного.

ЗАТРУЇВ ВЕСІЛЬНИХ ГОСТЕЙ.

В Камінці Волоській, повіт Рава Руська, господар Ілько Луцик женив у червні м. р. свого сина Михайла. Щоб малим коштом приняти весільних гостей, почастував їх напоєм, сфабрикованим з денатурованого спірту. Насідки затроєння гостей були страшні. Один з них, Петро Ребрак, за два дні помер, а Пилип Брунець дістав запалення очних нервів і незабаром цілком осліп. Дня 12. грудня м. р. Ілько Луцик відповідав за те перед судом на виїздній сесії в Раві Руській і дістав два роки безоглядної вязниці.

САДЖЕННЯ ДЕРІВ ПРИ ДОРОГАХ.

Як повідомляють з Варшави, орґанізації територіяльного самоврядування приготовляють на весну акцію садження дерев при дорогах. В околицях заможніших і культурніших плянують висаджування доріг овочевими деревами, причому за знищення деревець мають накладати строгі кари. При дорогах ширших і на врожайніших ґрунтах уважають найвідповіднішими деревами: вязи, явори, клени, волоські горіхи, ясені і липи. При вузьких дорогах признано практичним садити граби й орябину. На ґрунтах піскуватих і ялових надаються акації, червоні дуби та берези.

УДАВАВ ЛІКАРЯ.

Двацять пять літ удавав лікаря і виконував лікарську практику в Желехові Лев Козьолковський. Щойно в останніх днях завдяки припадкови виявилося, що це шарлятан, який не має ніяких медичних студій.

ВЛАСНИК ДОМУ ЖЕБРАКОМ.

У Вільні підчас облави на волоцюг і фахових жебраків придержано 30 осіб, а між ними одного власника більшого дому, що професійно займався жебраниною.

ТАЄМНИЧЕ ЗНИКНЕННЯ МУНІЦІЇ.

Паризька преса розписується широко про таємниче зникнення одного міліона штук крісових набоїв з військових складів у Версаю. Слідство виявило, що частину цеї муніції видали союзам патріотичної молоді, а решту викрали. Сензаційні подробиці цеї афери будуть висвітлені на судовій розправі, що без сумніву викличе поважні внутрішньо-політичні ускладнення.

ПОСТРІЛЕНА ПОЛІЦІЄЮ ДОМАГАЄТЬСЯ ВІДШКОДУВАННЯ.

Мешканка Варшави Вайнштадтова домагається від влади відшкодування за те, що в часі погоні за бандитами поліція пострілила її. Літом м. р. два бандити напали на мешкання одної жидівської родини. Сполошені бандити стали втікати, а поліцаї пустилися за ними в погоню. Бандити стали відстрілюватись. У відповідь на це поліцаї теж стали стріляти і вбили обох бандитів. Підчас стрілянини поліційна куля ранила Вайнштадтову, що мусіла лікуватися в шпиталі. Тепер домагається вона від державного скарбу 7,000 зл. титулом звороту коштів лікування і відшкодування за перебутий біль і страх. Ця справа, що її розглядатиме цивільний суд у Варшаві, викликує чимале зацікавлення. Присуд у цій справі буде прецеденсом у подібних випадках, де підчас заворушень або погоні бувають ранені припадково зовсім непричасні особи.

БАҐНЕТОМ У СЕРЦЕ.

Між Гаврищишином і Смулкою, оба з Городка під Львовом, дійшло до суперечки, а опісля до бійки. Бійка закінчилася траґічно, бо Гаврищишин вхопив за баґнет і пробив серце Смулки. Смулка згинув на місці. Причиною траґічної суперечки були особисті порахунки. Вбивника арештували.

ОСМІШУЮТЬ ПЯНИЦЬ.

Новий спосіб на алькоголіків придумала берлінська поліція. Коли один з налогових пяниць вернувся в суботу вечором зовсім пяний, почав авантуруватись і залишив жінку та діти на цілий тиждень без удержання, до мешкання ввійшла поліція й арештувала пяницю. На поліції привязали йому на шиї напис: „Я пропив увесь свій зарібок" і водили опісля вулицями міста.

ФАБРИКА ЧАРОДІЙНИХ ПАЛОЧОК.

У Барі (Італія) заснували першу фабрику, що виробляє чародійні палочки, які відкривають поклади ріжних металів, джерела нафти, води тощо. Основник цеї фабрики сам уживав такої палочки віддавна, а тепер рішив, що краще продавати таке чудо іншим, ніж шукати самому підземних скарбів.

ЗАСТРІЛИЛА БРАТА Й СЕСТРУ.

В місцевости Белвил, в Онтеріо, 17-літня дівчина, Марджорі Томсон, застрілила в ночі свою 10-літню сестричку Айну й 9 літнього братчика Ніла. Колиб від неї не був відібрав кріса її брат Флойд, то можливо вона була би застрілила і його. Здогадуються, що дівчина допустилася злочину в приступі божевілля.

КАРА НА МІСЦІ ЗЛОЧИНУ.

Покарав Бог на місці селянина Тріку з села Кондурату в Румунії. Тріку пішов на цвинтар, відкопав труна селянина Спірі, що його поховано перед 2 днями, та стягнув з нього шапку, чоботи й перстені. А коли хотів утікати, зачепився на щось і впав на мерця. Зі страху спаралїжувало його. Другого дня знайшли його люди коло отвореного гробу.

ЗАЛІЗНИЦІ ЗАРОБИЛИ 26 МІЛІОНІВ.

Обі великі залізничі системи в Канаді мали минулого року звиш 26 міліонів долярів чистого зиску. З тих зисків 11 міліонів припадає на Канадійську Тихоокеанську Залізницю, а 15 міліонів на Канадійські Національні Залізниці. З останньої суми мають бути поплачені зобовязання і настільки менша буде сума, яку треба буде брати з публичної каси.

НЕ ХОЧЕ ВЕРТАТИСЬ ДО СССР.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Москви, що совєтський уряд візвав до Москви одного з замітніших співробітників совєтського товариства закордоної торговлі в Уруґваю, Абрагама Каплана. Він мав зложити звіт зі своєї діяльности. Але Каплан відмовився вернутись до Москви. Московські круги кажуть, що він присвоїв собі державні гроші в сумі 200,000 пезет.

ХЛОПЕЦЬ ПРОГЛИНУВ БРИТВУ І НАЗАД ВИКАШЛЯВ.

Про дивний випадок доносять із Савт Шілдс в Анґлії. 10-літній школяр Джан Гонтер у школі підчас науки бавився вістрям з бритви безпеченства і проковтнув це вістря. Переляканий сказав учителеви. Цей не знав, чи вірити йому, чи не вірити, але на всякий випадок післав його з товаришем до дому. Хлопець по дорозі сказав про свою пригоду ще й поліцаєви і той забрав його до шпиталю. Фотоґрафія при помочі промінів X виявила, що дійсно в шлунку хлопця було вістря з бритви. Що зробити? Поки лікарі рішилися, чи робити операцію, хлопця знудило, він скорчився і викинув з себе бритву.

УРЯДОВЕЦЬ ХОТІВ ПРОДАТИ ТАЙНИ МІНІСТЕРСТВА ВІЙНИ.

В Лондоні в Анґлії арештовано Віліяма Борджеса, урядовця з арсеналу Вулвич, за намагання продати тайні папери міністерства війни. На переслуханню в поліційнім суді були предложені докази, що Борджес старався продати одній хемічній фірмі тайні папери, які дістав у своє посідання як державний урядовець. Підчас переслухання стверджено, що арештований мав знаменитий воєнний рекорд. Він дістав воєнний хрест та відійшов з військової служби з рангою майора.

Одна хемічна фірма вдалася була до міністерства війни за деякими інформаціями. Міністерство відмовилося дати інформації. Тоді до фірми зголосився Борджес і сказав, що може дати пожадані інформації за ціну 500 долярів. Фірма повідомила про це міністерство і коли Борджес прийшов на умовлене місце, де мав доручити папери, його арештовано.

САМІ РІЖУТЬСЯ.

Між парубками Георгієм Бабюком і Олексою Щербаком у Вікні (Буковина) прийшло до сварки, дальше й до бійки. Щербак витягнув ніж зза пояса і встромив його в груди Бабюкови. Бабюка відставлено в тяжкому стані до шпиталю, а Щербака арештовано.

СОВЄТИ ВИДАЮТЬ ГРУБІ МІЛІЯРДИ НА ЗБРОЄННЯ.

МОСКВА (Росія). — Коло 2,000 делеґатів, що зїхалися на сесію Всесоюзного Конґресу Совєтів, грімко оплескували звіт Михайла Тукачевського, заступника комісаря краєвої оборони. У тім звіті він доказував цифрами, що в останніх двох роках військова сила Совєтів подвоїлась, а видатки на зброєння потроїлися. Спеціяльну овацію вчинено Сталінови, бо це завдяки йому так скріплено воєнну силу Совєтів. Так принаймні говорилося в звіті. Тукачевський заявив, що Червона Армія допоможе тепер затвердити революцію в Совєтах і в цілім світі. По тій заяві присутні заспівали „Інтернаціонал".

В тих двох останніх роках був голод. І не можна було видати надто багато, а всежтаки видано більше, ніж було призначено. Буджет на 1934 рік передбачував військовий видаток на суму 1,665,000,000 рублів, а в дійсности видано 6,500,000,000 рублів. Тому, що на Далекім Сході ситуація непевна, треба було уфортифікувати тамже границі. Через небезпеку війни піднесено в 1934 р. стан армії до 940,000 мужа. Летництво збільшено на 330%, тенки на 760%, тяжку артилєрію на 210%, машинові кріси на 215%, а виеквіпування армії радіовими апаратами збільшено на 1,560%.

ЯПОНІЯ НАТИСКАЄ НА „СОЮЗ" З КИТАЄМ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — На Далекім Сході відграється цікава політична гра, яка може потягнути за собою далекосяглі наслідки. Японія хоче за всяку ціну відтягнути Китай від европейських держав, а втягнути його в сферу своїх впливів, піддаючи йому поділ у пануванню над Далеким Сходом. Це має на цілі відтягнути теж Китай і від Ліґи Націй.

Японія оферує Китаєви фінансову допомогу у відбудові краю і заведенню порядку. Дехто добачує в тім теж і користи для Китаю. Бо замирення дасть йому змогу стати на ноги, а, ставши на ноги Китай зможе повести таку політику, яку захоче.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕҐІОН У МАНДЖУРІЇ.

ХАРБІН (Манчуко). — Почато творити українські відділи добровольців для боротьби з большевиками за Український Зелений Клин на Далекому Сході. Вже самій тій думці приписують чимале національно-освідомлююче значіння.

ПРО ГАЙВОРОНСЬКОГО ЯК СТРІЛЕЦЬКОГО КОМПОЗИТОРА.

ЛЬВІВ. — У „Новім Часі" помістив Е. Ю. Пеленський статтю про стрілецьку пісню з нагоди 20-літніх роковин вимаршу У. С. С. Там згадується теж за Михайла Гайворонського як „найталановитшого стрілецького композитора". А про нього як складача слів до пісень кажеться, що їх було мало, але вони заслугують на похвальну згадку тому, що в Гайворонського було „сильне відчуття ролі музики в пісні".

МАДЯР ПРО НАШОГО КОЦАЯ.

ЛЬВІВ. — „Новий Час" з 6 січня б. р. приносить статтю, в якій подає харакеристику Юрка Коцая з Ню Йорку, подану славним пливаком, Мадяром д-ром Барані, який стрінувся з Коцаєм в Амстердамі підчас Олімпіяди.

Д-р Барані пише, що Коцай виглядав як „дитина-великан", а в воді мов „божок". Коцай це своєрідний спортовець-романтик. Коцая не можна перемогти в плаванні горілиць.

Так пише про Коцая д-р Барані, що раз переміг Коцая. Але додає, що навіть тоді сталося це тому, що мабуть Коцай був дуже перемучений, бо потім переміг його в Будапешті, а в Відні заімпонував своєю скорістю всім присутнім.

Д-р Барані подає також, що Коцай Українець та що живе в Ню Йорку і студіює.

СМЕРТЬ ДРУКАРСЬКОГО СКЛАДАЧА-УКРАЇНЦЯ.

ЛЬВІВ. — Помер Володимир Кубіцький, визначна одиниця серед львівських друкарів. Доказом цього є факт, що як Українець був довгі літа головою професійної орґанізації друкарів „Огнище" у Львові. Своїм небуденним знанням і хистом зумів зеднати собі симпатії всіх друкарів, без огляду на національність. Покійний працював у друкарні „Діла".

ПОМЕР Д-Р В. ФИЛИПОВИЧ.

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — Помер д-р Володимир Филипович, у 76 році життя. Недуги набрався від промінів Ренґена, якими займався зараз після їх відкриття і навіть мусів піддаватися кілька разів ампутації кількох пальців рук. Був директором нового шпиталю. Йому треба завдячувати ввесь розвій шпитальництва на Буковині. Видав наукові праці з ділянки бактеріольоґії. В 1887 р. звернув увагу наукового світу на велике поширення пелаґри на Буковині. Ця недуга повстає через односторонню відживу кукурудзою і кінчиться умовою недугою. Найважніша його праця, цитована ще й сьогодні в світовій літературі, це його монографія про непрохідність (скрут кишок), де він обговорив лікування цеї хвороби. Покійник був сином греко-кат. священика на Буковині.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ МОГЛО БИ БУТИ ЛІПШЕ?

У. Н. Союз є народоправною організацією. З усіх прав, які признає наша організація, користає ввесь наш загал членів. І загал, а ніхто інший, ухвалює ті права.

Та разом з правами спадають на загал членства й обовязки. І то особливі, які випливають з характеру організації взаїмної братньої допомоги, бо такою організацією є саме наш У. Н. Союз.

Наша організація може жити і розвиватись, як до цеї справи всі приложать своїх рук. Значить, як є розписана ювилейна кампанія за приєднування нових членів, то вона обовязує морально всіх нас, а не тільки тих, що є поставлені на чолі організації, чи то в головній канцелярії чи по відділах. Всі мусять працювати, розуміючи це так, що працюють у першу чергу для свого власного добра.

Асекураційні компанії накладають у таких випадках на поодинокі свої аґенції обовязок подбати про певний зріст бизнесу. В нас була досі інша поведінка, що відповідає характерови нашої організації. Але з того не виходило, що можна собі це толкувати в такий спосіб, що от головний уряд розписує ювилейну кампанію, а члени чи урядники по відділах, чи цілі відділи можуть собі це злегковажити. Таке не може бути допускальне, бо таким робом ми давалиб доказ, що ми не спосібні собою правити, що не розуміємо свого власного бизнесу, що ми є малосвідомі, а дотого ще й мало патріотичні.

А така легковажність у нас була, і то підчас минулої ювилейної кампанії. Приміром: з усіх сторін доносили нам до часопису, що як можна вписувати до Союза дітей, коли відділові урядники не впишуть своїх. Певно, що той закид не є справедливий, беручи справу загально, бо знаємо, що є багато відділових урядників, що стоять у Союзі з цілими родинами. Але знову якби закид не був слушним, то чи булоб у нас аж 92 ВІДДІЛИ, що на протязі цілого року не придбали навіть по ОДНОМУ членови для Союза? Оте занедбання сповнення Союзового обовязку є великим прогріхом супроти організації. Бо неможливо навіть припустити, щоб на стільки відділів не знайшлися діти в самих тільки урядників, які повинні були бути вписані до Союза. А як до цього ще додамо, що 45 відділів придбали по одному членови, 43 по 2, 39 по три і т. д., то побачимо, що якби тільки була по тих відділах хоч трохи сильніша агітація, добра воля й охота, то ми могли були навіть у цих часах кризи вийти з ювилейної кампанії з триумфом. Ювилейна кампанія виказала, що ми уявляємо собою дійсну силу, але покищо все ще дрімучу. Збудити її — це тепер нове наше завдання.

КАЦАПСЬКА „ПОБІДА" І КАЦАПСЬКЕ ХРУНІВСТВО

(Оригінальний допис з Галичини).

I.

Читачі вже немало начитались про Лемківщину та про інтриги, які в тій частині нашої України виробляють тамошні кацапи при дуже чиннім попертю польської влади. Тій останній дуже не влад; що та країна тягнеться далеко на захід, обіймає від полудня польські землі, та що власне на Лемківщині знаходяться такі славні живці (купелеві місцевости), як **Криниця і Риманів.** Отже вони попирають кацапів у їх заходах, щоб з Лемків зробити якийсь окремий народ, по змозі „русский", але у всякому разі не український. Одні і другі користають з того, що Лемки говорять специяльним діялектом, а вшехполяки, користаючи з цього, що в тім діялекті є, подібно, як і в польській мові, наголос на передостаннім складі, збажуються навіть говорити, що Лемки це властиво також Поляки. Д-р Ян Бобжинський зважився навіть писати в часописі „Наша Пшишлосьць", що Українці взагалі не можуть мати ніякої претенсії до цеї країни.

Ріжних способів уживали й уживають ті дивні союзники, щоб осягнути свою ціль.

Найперше взялися до православя та наробили багато заколоту, але нарешті деяким Полякам стало цього забагато, а україножерний „Ілюстровани Курєр Цодзєнни" вдарив на гвалт, що „православє єст юж под брамамі Кракова". Але цілком здержати цього руху не пробують, тимбільше, що патронує йому православний митрополит з Варшави, Діонізій, котрий уже приказав богослужебні книги перекладати на польське і „Боже, щось Польскен" у церквах співати і православну религію в школах на Холмщині і на Поліссю по польськи викладати.

У всякому разі ширення московського православя з Варшави не подобалося. Нарешті й інтелігентним кацапам на Лемківщині це не сподобалося і ціла їх енергія звернулася в бік: за всяку ціну зискати окремого епископа-кацапа для Лемківщини, котру в цей спосіб треба вирвати зпід впливу українського епископа Коциловського в Перемишлі. Та про це поговоримо дальше, а покищо скажемо дещо про другий замах на українство Лемків.

Є це введення в народніх школах **букваря в лемківській „гварі"** та відповідне до того приспособлення вчительського нарибку.

Також у ціли успішнішого піддержання лемківського сепаратизму видається (легко додуматися, за чиї гроші) і масово шириться (накидається) по селах тижневик **„Лемко"**, також буцімто в тім „гварі" писаний. Але найліпше наведім тут для прикладу один уступ з тої газетки (ч. 32):

„Здавало ся, што подорож убитого короля Александра до Франции доведе до порозумлення медже Югославном и Италином, што в значной мірі помогло бы устранити неясности в отношеннях французско-италийских.

„Вшитки тоты надежды счезли с убийством короля Александра. Остра нота Югославии, котра оскаржат Венгры о уділяне помочи мадьярским напастникам, ставят Францию в трудном положеню".

Отже це має бути цей славний лемківський „гвар"? Таж навіть слова „лем" ніде нема!

Установлення окремого апостольського адміністратора для Лемківщини виглядає на перший погляд на велику побіду тамошнього кацапства, але кацапи цілком тою побідою не одушевляються. Вони видають у Львові друковану фонетикою (!) газетку **„Земля і Воля"**, а та газетка з дуже квасною міною приймає факт, що на ту церковну посаду іменовано о. Василя Масцюха, за котрим кацапи зрештою вже більше як рік побивалися.

„Земля і Воля" каже, що „новопризначений церковний администратор для Лемковщины після війни совершенно не удялявся в руским общественнім життю", або іншими словами: не займався москвофільською політикою. „Земля і Воля" пише дальше, що „еще неізвістні дальші условія реорганізації гр.-кат. церкви на Лемковщині, то є незвісно еще, чи буде дійсно утворене для Лемковщини осібне самостоятельне епископство, з конзисторією, духовним семинаром і пр., чи може все діло зведеться лише до одної адміністратури — візитаторства в особі тілько о. Масцюха, яка булаби напів хибною і в многих відношеннях сумнівною мірою".

О. Масцюх має вже 62 роки, отже так дуже на „ударника" не надається, але кацапи тому сперш так дуже домагалися його іменування, бо він сидів клонсь пару місяців у Талергофі. Та цього було ще замало, бож і д-р О. Назарук у Талергофі сидів, та що з того? О. Масцюх уже був у Варшаві у двох міністрів і в італійського нунція, котрий вручив йому декрет номінації. Був потім і в митрополита Шептицького та еп. Бучка у Львові, але до **свого** епископа Коциловського не поїхав і лише сухим письмом повідомив його про своє іменування. Мабуть не конче чисте сумління в нього. Він має їхати (а може вже й поїхав) до Риму, де буде висвячений на епископа. Там він дістане відповідні інформації і „вказівки".

По повороті з Риму має о. Масцюх занятися зладженням свого церковно-адміністраційного апарату, якого осідком має бути Сянік. Первісно мав ним бути Риманів, але сусіди побоювалися, щоби присутність у ньому „русінськего біскупа" зі своїми каноніками і т. д. не зіпсувала чистоти „образу польскєго компельовего мяста", дарма, що воно лежить на українській території.

Вернувшися з Риму, мусить о. Масцюх подумати і про новий духовний нарибок, вихований у стислій ізоляції від усякого українського впливу зі Львова або Перемишля. В тій ціли мають бути приділені лемківські духовні питомці до богословського духовного ліцею у Тарнові, або до теольогічного факультету в Кракові. Обидва заведення є чисто **римсько-католицькі.** Але чи „тверді" лемківські патріоти будуть цим дуже одушевлятися, сумніваємось!

(Далі буде).

Юрій Горовенко.

З КРАЄВОЇ ПРЕСИ.

ДИЛЕТАНТИЗМ, ФАХОВІСТЬ, СПЕЦІЯЛІЗАЦІЯ ГРОМАДСЬКОЇ ПРАЦІ І ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ.

В „Ділі" розписується адвокат д-р Роман Домбчевський широко про „Наші музичні болячки". Стверджує, що тепер настали вже інші часи. Наша публика ставить тепер на всіх ділянках інші вимоги, ніж бувало. Вимагають цього вже й селяни. Замало тепер доброї волі й патріотичних почувань, щоб чогось доконати. Треба ще теж добре знати те, про що говориться чи пишеться, чи що твориться. Між іншим читаємо на цю тему таке:

„В початках громадянства праця буває в усякій суспільности дилетантська. Працюють задармо, з обовязку, для ідеї. Колиж діло розвивається, набере форм і змісту, воно мусить бути ведене фахово, відплатно. Навіть ті, що в початках по дилетантськи працювали безплатно, мусять числити на заплату, як уже треба присвятити себе зовсім розвиненому ділу. Вже й наші села та містечка розуміють ролю музики, ролю в ній фахівця і вагу заплати. В початках існування такої установи як „Просвіта", „Рідна Школа" і т. д. працювали люди безплатно, але по дилетантськи. В деяких наших музичних школах вчили ще донедавна некваліфіковані вчителі задармо. На пописах тих шкіл співали народні пісні, щоб заохотити публику до науки. Але вже кілька літ пізніше, коли справу перебрали музики-фахівці і добрі аматори, настав справжній переворот. Фахово влаштовувані концерти навчили слухачів, що то таке добре мистецтво, а виступи свідомих свого мистецтва й завдання і певних себе мистців зуміли захопити міщанську, селянську чи робітничу публику навіть тоді, як у програмі концерту були найтрудніші твори нашої й світової музичної літератури.

„Помічаємо загальне явище, що наші народні низи, села і робітнича публика по містах бажають освіти, але фахової, і радо за неї платять. Читальні „Просвіти" радо заплатили би прелеґентам, які не оповідалиб членам по дилетантськи несотворених історій, але дали би добрі фахові, популярні виклади. Що такі виклади можуть дати тільки високо кваліфіковані фахівці, щодо цього нема сумніву.

„Врешті про популярність мистців. Популярність мають дуже часто високо кваліфіковані люди, що дають громадянству своє високе знання, а не мають за що купити хліба. Популярність мають теж часто шкурники, що їздять на популярности і використовують публику.

„Врешті та популярність псує часто навіть талановитих людей, кажучи їм перестати вчитися, бо їх оплескують".

Оті думки, якими тепер обмінюється наше громадянство в старім краю, заслуговують теж на те, щоб над ними призадуматись і на американсько-українському грунті. І розвести тут на ту тему відповідну дискусію.

ХОР ЯК НАЦІОНАЛЬНО ОСВІДОМЛЯЮЧИЙ ЧИННИК.

Двотижневик „Торговля і Промисл" помістив спомин міщанина. М. Стефанівського про хор львівського робітничого товариства „Зоря", яке обходило 50-ліття свого існування.

В тім спогаді читаємо ось що:

„Як молода людина, літ 20, вступив я в члени т-ва „Зоря". Більше-менше одночасно став членом тогож товариства і п. Василь Чума, урядовець „Дністра". І цей Чума зорганізував там перший хор. Це була велика подія. В гуртку молодих членів росте запал до праці в товаристві. Треба признати, що також особисті прикмети п. Чуми були того роду, що притягали людей до товариства. Потрафив навіть приєднати для хору „Зорі" „твердих Русинів", складачів москвофільської газети „Галичанин". Між нами, молодими членами „Зорі", під впливом п. Чуми стихійно росте національна свідомість. До хору і для театральних вистав відтягаємо наших ровесників з польських товариств, де пропадала половина нашої ремісничої молоди. Ось один із зразків національної переміни в нашу користь: У польському товаристві ім. Кілінського був активним членом п. І. С., добрий співак і актор-аматор. Мав він років 22, ходив у „польському" національному одязі. Здавалося, пропав для нас остаточно. Проте ми рішилися його зєднати для „Зорі" і повернути свому народови. Довелось над тим трохи попрацювати. Водили сюди, туди, аж завели до нашого театру. Ґрали там „Хата за селом" у салі „Гвязди". Й одна сцена, як то Циган рветься до своїх братів, так подiлала на нашого ровесника, що по кількох днях продав він усі зверхні признаки свого польського патріотизму (шапку, чамару, тощо) ганделесам і купив собі український буквар. Національна свідомість, що в нього тоді прокинулась, треває до сьогодні, хоч і постарівся він зовсім. „Зоря" своїм хором, виставами і прогульками по цілім краю, керована сильною рукою бл. п. Нагірного, будила приспані чувства навіть у найбільш байдужних. Коли вмирав відомий „обиватель м. Львова", Деметер, то перед смертю висказав як останню волю, щоб на його похороні співав хор т-ва „Зоря".

В. Будзиновський.

ШЛЯХОЦЬКЕ УХО

(Історичне оповідання).

(8)

Козаків Ярунича розмістили в двох двірських будинках, самого Ярунича в дворі, в крайній кімнаті лівого крила. Кімнати господаря і доньки були у правім крилі. Задні вікна двора виходили в сад. Другого дня по заїзді Райфурський передав Яруничеви опіку над двором і сам поїхав до Кучицького. Вернувся по двох днях з двацятьма його драгонами і зараз покликав до себе Ярунича.

— Чи ти, хлопче, хотів би стати сотником? — спитав Райфурський.

— Очевидно, що хочу. І буду, хоч до того ще дуже далеко.

— А як би так ти був добре записаний у твого полковника?

— Каждий знає, що як він добре записаний в книзі великого пана, то іде вгору скорше, як інші лише своїми власними заслугами.

— А чи ти знаєш, хто шурин твого полковника?

— А яке мені діло до того!

— В книзі полковника декоми пише пані полковникова. Пані полковникова запише се, що скаже їй її брат. Той її брат, пан Кучицький, — лютий ворог мого ворога і ворога моєї доньки, пана Шубинського. Пан Кучицький і його сестра подбають, що хто тому Шубинському зробить прикрого збитка, буде добре записаний в полковій книзі...

— То може мій полковник буде знати й те, що я вхопив зпід його носа вашу панну, пане?

— Вже знає! — відповів Райфурський. — Дуже втішився, що його козак такий жвавий лицар.

— Таку штуку був би втяв і заспаний, як би також мав пятьдесять козаків проти одного десятка гайдуків.

— Початок зроблений. Тепер нагода ще раз добре записатися. Пан Шубинський є довжником шурина твого полковника. Винен йому шість тисяч злотих золотом. Не віддав, тож Кучицький пішов до трибуналу і виграв процес. Шубинський не хоче покоритися присудови трибуналу і довгу далі не віддає. Кучицький дістав право силою видобути від Шубинського присуджені йому гроші. Очевидно, як у Шубинського не знайде грошей, має право забрати його движимости, яких вартість рівналась би шість тисячному довгови, збільшеному ще раз такою сумою коштів довголітнього процесу.

— То пан Кучицький тепер зайде пана Шубинського і возьме також те, що Шубинський виніз звідси?

— Шурин твого полковника, себто брат пані полковникової, приряк мені, що як я поможу йому, то він мені верне все те, що мій сусід забрав. Я ще в іншім ділі спільник пана Кучицького і обовязаний помогти йому.

Ярунич вгадав, яка то спілка, бо ідучи сюди, в Латані вже чув, що Райфурський силує доньку вийти за якогось дуже поганого шляхтича. Ярунич знав, що Кучицький дуже поганий.

— То пан поможуть панови Кучицькому проти пана Шубинського? — спитав козак.

— Мушу! Се мій обовязок. Саме про те я хотів з тобою побалакати... Я маю невеличку міліцію, нині привів пару драгонів Кучицького. Ще пару прийде. Їх щойно не видко. Як би так до того ще твої козаки...

— Мене прислали сюди для обезпечення околиці проти татарських наскоків, а не на те, щоб помагати шляхтичам в їх війні з шляхтичами! — відповів козак рішучо.

— Хібаж твій полковник не знає, що тепер Татари в нашім сусідстві присмирили і сидять спокійно? Хібаж вся ваша старшина не знає, що в сих сторонах ніякої татарської небезпеки нема? Не проти Татар вислав тебе муж сестри пана Кучицького.

— Хоч би й так, то без приказу полковника, я не важуся брати участи в заїздах. Коби бодай якийсь його натяк сказав мені, що таке можу позволити собі!

— А поза приказаною тобі службою, чи вільно тобі і кождому твому козакови робити, що кому до вподоби?

— Коби лиш та робота сама собою не була нечесна.

— А якби так, не маючи козацької роботи, козак надів на себе одяг драгона або гайдука і з драгонами пішов до Шубина виконати декрет суду?

— Гадаю, що за таке мій полковник не скарав би мене на горло.

— Твій полковник є муж сестри шляхтича, покривдженого псубратом Шубинським!

Бачучи, що Ярунич вже готов до тої роботи дати своїх козаків, пішов ще далі, і каже:

— Сила проти того Шубинського була би достаточна. Біда лиш в тім, що сам Кучицький не лиш не хоче стануть на чолі походу проти Шубинського. Він і бути при тім не хоче.

— А то чому? — спитав Ярунич.

— Бо то трус. Потерпає, що готово прийти до стріляння і що перша куля не мине його. А хочби держався позаду, то якийсь шубинський хлоп міг би його почастувати колом по голові. Той трус хоче, щоби я взяв на себе провід заїзду. А мені яке діло до того? Шубинський не мені винен тих шість тисяч червоних з додатком не менших коштів спору!

Ярунич доміркувався до чого шляхтич іде. Знав, що свою нову службу зачне шляхоцьким заїздом. По довшій мовчанці шляхтич зачав наново:

— Коби я мав твої козацькі олієм в голові! Рук маю досить, лиш голови не маю.

— Пусте, голова! — сказав Ярунич весело. — Тут потрібні лиш руки, щоби брали... Очевидно, як в дворі Шубинського є що брати. Як є що, то й найбільший дурень в... таку штуку.

— Коли гадаєш, що то не велика штука, то може б ти взяв на себе обовязок полишити Шубинському лиш голі стіни його будинків?

— А у нього є що взяти?

— Є! Є гроші, є срібло, золото і дорогий камінь. Є величезна гардероба з шовками, оксамітами й кожухами. Є худоба й збіжє. Є його власне і забране з Райфурів... Треба тобі знати, що я хотів би без проливу крови.

— З моєї вини таке не станеться... Коли ви, пане, загадали згостити до Шубинського?

— Як би можна, то й зараз!

— Ви казали, що решта міліції пана Кучицького в дорозі сюди. Чи вона здужала би ще нині перед північю зайти до якого села, або до якої великої коршми, як такі є в половині дороги від Шубина до того місця, де ся дорога сходиться з дорогою від Латані?

— То ти гадаєш вже нині, ще й в ночи?

— Не нині, а завтра рано.

(Дальше буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

М. Прус, Атлборо, Масс. Дякуємо Вам за висилку чисел „Свободи" до Музею Боротьби в Празі. А не вичисляємо чисел, бо вони вже були вислані іншими і вже були раз проголошені. Те, що вислано більше ніж треба, не шкодить. Воно там не змарнується.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана членка 243 від. У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового, котра стала мені великою поміччю у моїй недузі. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Юлія Карплюк.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

I.

Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові повідомляє, що одержала від польського міністерства внутрішних справ у Варшаві дозвіл на одержування всіх друків, що появились або появляються українською й іншими мовами за границею, а які не мають дебіту в Польщі.

Отже Бібліотека НТШ може вже одержувати і „Свободу" без небезпеки конфіскати, а досі „Свободи" не допускали навіть для бібліотеки. Буде це одинока можливість для нашого громадянства в краю бачити „Свободу" та зазнайомитися з її змістом і з нашим життям в Америці хоч з тих примірників, які будуть в тій бібліотеці.

Бібліотека не має „Свободи" за отсі роки: 1893, 1894, 1895, а далі від 1914 до 1929 року, як теж від 1931 року до 1934.

Хто має ті річники, хай зробить патріотичне діло й вишле їх до Львова.

II.

Далі читаємо в відозві НТШ ще таке:

Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові бажає зібрати в себе все друковане, що появилось і появляється українською мовою на цілім світі та зберегти для бібліографії й історії. Тому Управа Бібліотеки звертається отсим до всіх українських Видавництв, Редакцій, Установ, Друкарень, Авторів і Читачів в Америці, що тепер видають або мають українські друки, видані давніще, присилати їх ласкаво до Бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові.

Просимо присилати все без огляду на зміст, форму і обєм, отже: книжки, брошури, часописи, листки і т. п. в українській мові і в її відмінах, видавані тепер чи видавані давніше незалежно від правопису (кирилицею, гражданкою, латинкою, етимологією, фонетикою), — на адресу:

Bibljoteka Naukowoho Towarystwa im. Szewczenka
Lwow, ul. Czarnieckiego l. 24
(Poland)

III.

ВЖЕ Є ВІДПОВІДЬ НА ЦЕЙ ПОКЛИК.

Повідомляю, що на днях вислав я за письменною порадою редакції до Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові „Свободу" з 1933 і 1934 року (два річники) і „Юкраініен Віклі" за тісамі роки. До цього додам, що добре булоб звернути увагу. Шановним Читачам „Свободи", щоби казети не нищили, бо прийде час, що засвітить сонце й у наше віконце. Тоді вже буде можна нашу „Свободу" і поучаючі книжки, які теж треба захoвати, посилати на наші села, до читалень і бібліотек, що є понищені нашими ворогами.

А. Нагребецький,
Ровей, Н. Дж.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Нюарська Центральна Рада в справі централі на цілу Америку.

В понеділок, 28-го січня ц. р. відбулися вибори урядників до Центральної Ради в Нюарку. Нюарський загал зрозумів вагу праці централі, дав довіря старому урядови, а рівночасно через аклямацію затвердив тойже уряд на новий рік. Зі звіту уряду, який дійсно приємно було слухати, показалося, що Нюарська Центральна Рада в минулому році була незвичайно діяльна й перевела багато річей таких, яких ніяке поодиноке товариство не булоб в силі перевести. Велика шкода в тім, що ті будівничі народніх домів та провідники молодечих кружків все ще тримаються манівцями, замісць іти разом. Цікаво булоб знати, кому то вони думають будувати тоті доми і куди провадити ту молодь, коли не йдуть разом з народом. Не знати, чи тут заважує особиста амбіція, чи може декого разить світло правди?

На зборах предкладано проєкт дальшої праці на новий рік, а між іншим порушено думку цілковитої централізації усіх Українців в Америці, а то в той спосіб, щоби в кождій місцевости була своя (але тільки одна) місцева централя, а всі місцеві централі щоби злучилися в загальну централю, одну на цілу Америку, якою то централю могло би бути Обєднання. — Тоді Обєднання було би найвищим українським політичним тілом в Америці, скупчувало би сили цілого українського загалу і булоб висловом його волі. Обєднання дальше мало би за завдання вести загальну українську політику тут в Америці в порозумінню з краєм і в згоді з українською політикою в старім краю. Серед нас малоб воно бути лучником наших сил, а назверх, то є в заграничній політиці, супроти держав та інших народів, булоб нашим речником чи репрезентантом, тим мостом, що лучив би нас зі світом. При Обєднанню повинна бути сформована окрема комісія для розслідження наших прав, які то права вона малаб предложити світови в якійсь певній формі, опираючись на договорах, історії, фактах і т. д., а не на голословних протестах.

Щоб Обєднання могло успішно своє завдання сповнити, в його склад повинні входити репрезентанти всіх місцевих централь, які опісля вибралиб зпоміж себе екзекутиву.

Українська Центральна Рада думає, що таке парляментарне тіло булоб корисним для української справи і тому піддає ту справу українському загалови до осуду і просить українській загал, як і Обєднання, висказати свої погляди в тій справі.

Подав за Українську Центральну Раду:

адвокат В. Кузьма.

Де шукати?

— Я оженився би, та не можу найти доброї жінки, такої дійсно доброї жінки.

— Я міг би тобі вказати місце.

— Де??

— На цвинтарі. Перечитай собі лише написи на нагробниках: „Моїй найдражчій жінці, Невіджалуваний жінці, Мому ангелови" і т. д. Самі ідеальні жінки!

ДРІБНИЧКИ.

— Вужі можуть жити два роки, нічого не ївши.

— Найвищі папороті в світі ростуть на Гавайських островах; доходять до 30—40 стіп.

— На світі є понад 500,000 невільників, не зважаючи на агітацію Ліги Націй. Більшість невільників в Абисинії й Арабії.

— Підчас світової війни, як забракло харчів у Німеччині, слон у звіринці втратив більше як 2,000 фунтів на вазі.

— На Гавайських островах є рід грибів, які ростуть так скоро, що можна бачити голим оком, як вони ростуть. Виростають два цалі на мінуту.

— У Китаю нема зовсім телеграфічних стовпів з релігійних причин. Китайці вважають святими гроби своїх предків; навіть тінь не може впасти на них. Як перше телеграфічне товариство почало праці, Китайці юрбами окружали робітників і проклинали їх, а стовпи звалювали. Не знали зпочатку, що то значить, пізніше показалося, що в околицях, густіше заселених, усюди є гроби. Тінь стовпів падала на них і це святотатство довдило Китайців до розпуки. Не знали, як тому зарадити, бо навіть уряд був безсильний супроти фанатичних Китайців. Вкінці хтось упав на думку, щоб дроти закопувати в землю, і цей помисл показався практичний.

Вміє.

Господиня (до наймички): Ви, Ганю, дуже повільні. Чи є якась річ, яку ви зробилиб скоро?

Ганя: Чому ні, прошу пані, я дуже скоро мучуся!

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Померла **Павлина Новак**, членкия 236 відділу У. Н. Союза в Сейр, Па. Покійна полишила по собі загальний жаль, бо була всіми шанована й люблена. Ми втратили чесну і діяльну членкиню. Покійна померла дня 28-го січня б. р.

М. Коваленич, секретар.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

АМБРІДЖ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 276, повідомляє всіх членів, що спеціальний мітинг відбудеться дня 3-го лютого, точно в годині 3-тій пополудні. — Сенько Прокопович, предс.

Суддя (до свідка): — Чи можете мені описати чоловіка, який критичного вечора сидів біля вас на лавці?

Свідок: — Знаю, що занесло від нього алькоголем..

Суддя: — Це не вистарчає. Ми хотіли би знати щось ближче.

Свідок: — Здається, що то була житнівка.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

BRITISH PETITION TO LEAGUE OF NATIONS CONCERNING POLISH TREATMENT OF UKRAINIANS

A Petition signed by a number of British Members of Parliament and others has been forwarded to the League of Nations pointing out many injustices which Ukrainians in Poland are experiencing under Polish Rule as well as many disabilities under which they suffer. The Ukrainian Minority in Poland was supposed to be protected from any discriminatory oppression by the special Treaties and regulations concerning the government of minorities in Poland.

The Petition gives a number of examples of recent petty persecutions of Ukrainians by the Polish authorities. It points out that no action has been taken to improve conditions although these questions have been the subject of previous petitions to the League of Nations and the Council of the League has expressed itself strongly thereon. Fears are expressed that following recent declarations by spokesmen of the Polish Government as well as foreshadowed legislation, the conditions of the Ukrainian Minority may become even more oppressive. It is hoped that the whole matter "will receive the early and serious consideration of the League of Nation."

To the Secretary-General of the League of Nations,
Geneva,
Switzerland.

Sir,

We, the undersigned, wish to bring to your notice, the following matters concerning the Ukrainian Minority in Poland.

On January 26th, 1934, the Polish Sejm discussed and approved by a majority (various opposition groups abstaining) certain changes in the Polisn Constitution introduced by the Government, the orders bringing these changes into operation are, we believe, to be promulgated during 1935.

One feature of the proposed changes is that voters for the new reformed senate must be holders of the "Virtuti Militari" or the "Cross of Independence." Such a clause disfranchises all Ukrainians from voting in the elections to the senate.

It would seem to us that the intention of the clause would be an infraction of Article 7 of the Treaty signed at Versailles on January 28th, 1919, between the United States of America, the British Empire, France, Italy, Japan and Poland, which lays down that "all Polish nationals shall be equal before the Law and shall enjoy the same civil and political rights without distinction as to race, language or religion."

The position of the Minorities in Poland is made the more serious by the statement of M. Beck, the Polish Foreign Minister who, addressing the Assembly of the League of Nations at Geneva on September 13th, said:

"Pending the bringing into force of a general and universal system for the protection of minorities, my Government finds itself compelled to refuse as from today all co-operation with the international organizations in the matter of the supervision of the application by Poland of the system of minority protection."

"I need hardly say that the decision of the Polish Government is in no sense directed against the interests of the minorities. Those interests are, and will remain, protected by the fundamental laws of Poland, which secure to minorities of language, race and religion their free development and equality of treatment."

It will be seen from some of the examples given below, that if, as M. Beck says, the interests of Minorities are protected by the fundamental laws of Poland, then those laws are not being carried out and those rights are not being observed, and it is more important than ever for these matters to be investigated by the League of Nations.

It is also necessary to bring this matter to the notice of the Council of the League of Nations because of the continued petty persecutions of Ukrainians by the Polish authorities.

As examples we would quote the following incidents which have taken place during the past few months:

(a) On August 9th, 1934, the manager of the Editorial Office of a Ukrainian Encyclopædia wrote a letter to the District Post Office asking for the latest Post Office Handbook and Regulations. The letter was written in Ukrainian. The manager received the following reply dated August 25, 1934. No. A. G. 32/34.

"The District Manager of the Post Office and Telegraphs in Lviw encloses the letter dated August 9th without consideration because it was written in non-official language."

(Freedom of language is one of the specific rights guaranteed in the Minorities Treaties above quoted.)

(b) In Polissia and Cholm Ukrainian schools have been closed, and the teaching of the catechism in Ukrainian has been prohibited, and sermons in church must be in Polish.

(c) In the district settled by Lemki in the Carpathians, efforts are being made to denationalize the Ukrainians. Not only have most of the Educational "Prosvita" centres been closed but also plans are being made to form this territory into the Cracow judiciary district. At present these people have the right to use the Ukrainian language in Court, but in the Cracow judiciary district, contrary to the provision of the Minorities Treaty, this right would be taken away from them. (Freedom of language is one of the specific rights guaranteed in the Minorities Treaties above quoted.)

(d) On October 16th, 1934, the Polish authorities sent a letter to the Union of Ukrainian Co-operatives advising the Union that they would only be permitted to carry on their work if they adopted certain changes in their status, and will then only be allowed to work in the three provinces of Galicia and not in Volhynia, Polissia and the Ukrainian territories of the Cracow district. The Union of Ukrainian Co-operatives has been in existence for over fifty years and has been built up without government assistance or credit. If these proposals are carried through the Ukrainian Co-operatives in Polissia, Volhynia and Cracow, will be placed under the Polish Union of Auditing Co-operatives.

(e) An Agricultural Course, which was to be held in Horodenka, was prohibited.

(f) The Government prohibited the celebration of the cooperative festival in the village of Vilchivci, district Horodenka.

(g) The local authorities prohibited the Church procession which was included in the programme of the co-operative festival in the village of Korniv.

(Freedom of religion is one of the specific rights in the Minorities Treaties above quoted.)

(h) In the town of Horodenka, the authorities prohibited the celebration of Mother's Day.

(i) In the village of Tyshkivci the authorities allowed the arrangements for a village fair but said that it must be held in a closed hall.

(j) In village of Czerniatyn during a co-operative festival the authorities prohibited a procession and the holding of the festivities in public in the open. The authorities prohibited meetings to be held in connection with the impending municipal elections.

These are only a few examples out of a very great many, but they show that, so far as Poland is concerned, the Minorities Treaties are practically not operating.

Reports also continue to reach this country to the effect that many hundreds of Ukrainians are still in prison and that concentration camps have now been established. Grave apprehension is felt among the Ukrainian population as persons are sent to these camps without trial and for indefinite periods and under threat of extremely severe treatment.

Similar matters have before been the subject of petitions to the League of Nations. Various petitions concerning the situation of the Ukrainian Minority in Poland and the events which took place in Poland in the Autumn of 1930 (Document Official No. C741. 1931. I, published at Geneva November 15th, 1931), came before the Council of the League of Nations on January 30th, 1932, and in the report of the Rapporteur, Mr. Sato, the following statement appears:

"I cannot but express regret, however, that the Polish Government has not found it possible to grant compansation to the innocent elements of the population which have been victims of abuses."

Subsequently Lord Cecil, as Chairman of the Committee which had placed this matter on the Agenda, said:

"He shared the Rapporteur's regret that the Polish Government had been unable to grant compensation to the innocent members of the population who had been the victims of abuses."

(Ref. Page 18 of the Minutes C.66 Session/P. V. 7 (1).

The Report was unanimously adopted by the Council of the League, including M. Zaleski on behalf of Poland, but in the period of over two years which has elapsed, no steps have been taken to implement this proposal.

When this matter was brought to the notice of the League of Nations on July 30th, 1934, the Director of the Minorities Section of the League of Nations replied:

"The adoption by the Council of the Report on the above mentioned question presented to it by its Rapporteur on January 30th, 1932, closed the examination of this matter. This report moreover contained no proposal requiring any further action."

(Letter No. 4/1871/519 of August 18th, 1934.)

It must respectfully be pointed out, that if it is held that the Council of the League of Nations, when it unanimously adopted the Report above quoted, not only closed the examination of this matter, but further accepted the strong expression of opinion regarding the desirability of compensation without, however, expecting any action to result from this expression of opinion, then the Council would appear thereby to have closed the door to any possibility of redress for the Ukrainians who, it was agreed, had been wronged.

We venture to suggest that the League of Nations might well conduct an investigation either by the sending of a mission or otherwise, to enquire into the position of the Ukrainians in Poland.

The Council of the League of Nations should not imagine that the absence of petitions from the Ukrainian Minority in Poland means that the conditions are satisfactory; rather does it mean that there has been increased repression. In view of the serious danger of reprisals individuals obviously dare not risk forwarding a petition from inside Poland.

We hope that these matters will receive the early and serious consideration of the League of Nations.

(Signed)

The Right Hon. Sir Francis D. Acland, Bt., M. P.
Mr. S. V. T. Adams, M. P.
Mr. Rhys J. Davies, M. P.
Mr. Isaac Foot, M. P.
Lt. Col. Sir Francis Fremantle, O. B. E., M. P.
Mr. T. Griffiths, M. P.
The Right Hon. John W. Hills, P. C., J. P., M. P.
Mr. Fred Llewellyn Jones, M. P.
Mr. W. S. Liddall, M. P.
Mr. Gordon MacDonald, M. P.
Major H. L. Nathan, M. P.
Colonel The Right Hon. Josiah C. Wedgewood, P. C., D. S. O., J. P., M. P.
Rev. James Barr, M. A., B. D., Ex-M. P.
Rev. T. Hunter Boyd.
Rev. Pearcy Dearmer, M. A., D. D.
Mr. J. E. C. Eaton.
Dr. G. P. Gooch, M. A., D. Litt., F. B. A.
Lt. Col. L'Estrange Malone, F. R. Ae. S., Ex-M. P.
Professor Gilbert Murray, M. A., LL. D.
Mr. Henry W. Nevinson.

THE SPORT WHIRL

UKRAINIANS UNDEFEATED

Ford City, Jan. 21.—The local Ukrainian basketball team remains as one of the few undefeated clubs in this district, having chalked up five consecutive victories.

Combining speed, a polished attack, and accurate shooting, the Ukes have registered triumphs over the Polish Falcons twice and hold single decisions over the Burdettes, Ford City Merchants, and Kittanning Faculty.

The Ukes were runners-up for the city title last year. This season they have established an enviable record in that no player has been out of any game on personal fouls.

The locals are seeking games with any first class teams in the district. Bookings may be made by writing to John Hnatiow, 908 Fifth ovenue, Ford City.

— Як пані думають: чи батечко пані не думав би нічого проти того, щоби ми одружилися?

— Мабуть нічого, бо мій батько все є інакшої думки, ніж я!

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН.

(179).

„Ні, Роджере", відповіла дівчина, „я не можу тобі всього розказати ... тепер. Деяких річей я не можу розказати нікому. Ти мусиш повірити мені насліпо. Але я тобі розкажу, що сталося, як ти казав мені віскочити з горіючого літака, там, у горах Індії".

Тарзан лишив у хаті досить овочів, оріхів і іншої їди. Запала холодна ніч і як англійський летун розкладав огонь, Ольга приготовляла поживу... Тимчасом Тарзан, вертаючися з удалого полювання, задержався під гиляками великого дерева на відпочинок.

Тарзан похитнув кострубатою головою й зітхнув. Потім навіть щось у роді гніву вирвалося з його уст, як він подумав про те, що доля зігнала його докупи з цими двома людьми. Ще мужчину він міг якотако зносити, але жінку? Ніколи. Він уже думав, чи не лишити їх у джунглях на їх долю.

Але тепер він уже признавав, що жінка зобовязала його, виратувавши його з рук людоїдів. І нагло він рішився. Це було саме в той час, як Ольга оповідала Роджерови про свої пригоди.